

Des de l'Edat Mitjana, el Consistori barceloní gairebé sempre disposà d'un conjunt instrumental al seu servei. Solien ser colles de *ministrils*, reforçades amb alguns instruments de vent i de percussió o formacions amb estil propers al de les bandes. De totes maneres, no hi havia un criteri definit per a contractar els músics, la qualitat i la imatge donada era escassa i, fins i tot, les missions institucionals sovint les feien formacions alienes, com, per exemple, les bandes militars dels regiments amb seu a la ciutat. Josep M. Almacellas ho descriu bé en el seu llibre *Del carrer a la sala de concerts. Banda Municipal de Barcelona (1886-1944)*. Diu: 'La música municipal, fins l'any 1886, és la de constants organitzacions, dissolucions i reorganitzacions'. Amb tot, l'Ajuntament decidí posar fi a aquesta decrepita situació protocol·lària, artística i cultural, proposant la creació d'una institució estable i de qualitat. Aquesta actuació va ser ajudada per dues coincidències. L'una, la celebració de l'Exposició Universal de 1888 i la bona imatge que s'havia de donar en l'aspecte musical; l'altra, el seny organitzador de Francesc de P. Rius i Taulet, un dels millors alcaldes que ha tingut Barcelona. Així, l'any 1886, el Consistori va encomanar al mestre Josep Rodoreda, prestigiosa personalitat musical de l'època, la redacció d'un pla per a reorganitzar la inestable banda que existia. Al cap de poques setmanes, Rodoreda va presentar el projecte sol·licitat i n'hi afegí dos més, l'un per la creació d'una Escola Municipal de Música i l'altre per a instituir una Mutualitat de previsió per als músics. Publicacions de l'època qualifiquen les propostes de planificació global i amb visió de futur, evidenciant la capacitat organitzativa de Rodoreda.

En sessió plenària celebrada el 2 de març de 1886, l'Ajuntament va aprovar per unanimitat els tres projectes de Rodoreda i el nomenà director de la Banda i de l'Escola. Els tràmits fundacionals foren àgils i eficients. El capvespre del 23 de juny d'aquell any es presentà la 'Banda-Orquesta Municipal' –nom original que aviat canvià pel de Banda Municipal-, en el transcurs de tres actes.

El primer va tenir lloc al saló del Consell de Cent, interpretant la *Marxa Reial*, el *Madrigal de Francisco I* i la *Marxa dels Consellers*, obra de Rodoreda dedicada al Consistori. Les dues darreres composicions van ser repetides per a correspondre els aplaudiments de les autoritats i dels convidats assistents. Després, la Banda executà el mateix concert a la Plaça de Sant Jaume, plena de gom a gom, amb idèntic èxit i 'bisos'. La presentació acabà amb una cercavila pels carrers de la ciutat essent seguida amb entusiasme per nombroses persones. L'inici va ser prometedor, si bé Rodoreda tenia present que era necessari treballar molt per a assolir la consolidació de la Banda. La veritable prova de foc va ser l'Exposició Universal de Barcelona. Inaugurada el 20 de maig de 1888, la formació musical interpretà les peces protocol·làries i estrenà *l'Himne de l'Exposició*, obra de Rodoreda. Durant el temps que durà el certamen, actuà en totes les recepcions oficials i oferí nombrosos concerts en el recinte firal, programant una gran diversitat d'obres. També va participar en els concursos de bandes convocats amb motiu de la mostra, obtenint el primer premi de les nacionals i el segon de les internacionals. Per la qualitat de la feina feta, es concedí la medalla d'or de l'Exposició a Rodoreda.

La Banda Municipal es va anar integrant en la vida musical i social de la ciutat i del país. Alguns exemples. El mes de setembre de l'any 1888, va participar en els actes de la Coronació Canònica de la Mare de Déu de la Mercè, en els quals Rodoreda estrenà tres obres: una *Missa de Glòria*, *l'Himne de la Coronació*, amb lletra de mossèn Jacint Verdaguer, i una *Marxa solemne*, dedicada a la Reina Regent. El mes de novembre següent, va prendre part en la inauguració del monument que la ciutat erigí en honor a Josep A. Clavé, a la cruïlla dels carrers de València i Rambla de Catalunya, de Barcelona – actualment ubicat al Passeig de Sant Joan, prop de la Travessera de Gràcia-. Més endavant, va participar en els actes oficials de la commemoració del IV centenari del descobriment d'Amèrica (1892), estrenant Rodoreda l'obra titulada *Himno a Colón* i l'any següent va intervenir en el solemne trasllat al Monestir de Ripoll de les despulles del Comte de Barcelona, Ramon Berenguer III, dit 'lo Gran' (1893), estrenant, també una marxa per l'ocasió.

A més de participar en els actes protocol·laris, el mèrit de la Banda i del seu director va ser contribuir a animar el flux ambient musical barceloní i català, elevant la categoria dels concerts, tant els populars en places i carrers -

Passeig de Gràcia-Gran Via, Parc de la Ciutadella, etc.-, com en els escenaris més prestigiosos de Barcelona -Tívoli, Principal, Ateneu Barcelonès, etc.- i molts de fora de la ciutat comtal. En aquest sentit, hi contribuí la disciplina de la direcció, la millor preparació dels músics, la majoria deixebles de l'Escola Municipal de Música, i l'ampliació del repertori d'obres interpretades. Rodoreda coneixia bé les noves tendències musicals i els compositors de més acceptació en l'Europa d'aleshores. Un exemple va ser la freqüent programació de partitures de Richard Wagner, de qui Rodoreda n'era un admirador.

Rodoreda dimití com a director de la Banda Municipal en un escrit dirigit al Consistori de data primer de setembre de 1896. Es designà successor, amb el títol de 'Músic Major', el mestre Celestí Sadurní, fins a les hores sots-director. Per què Rodoreda va dimitir? Documentació de l'època posa de manifest que va prendre la decisió per l'oposició als constants canvis de reglaments i a les modificacions de la relació entre l'Escola Municipal de Música i la Banda i, també, per algunes crítiques d'un sector musical barceloní. Es tancava així el cicle fundacional i de consolidació de la Banda, amb Rodoreda al front. Les circumstàncies posaven de manifest, un cop més, que 'la música municipal continuava sent la de constants organitzacions, dissolucions i reorganitzacions', gairebé com a mitjans segle XIX.

L'Associació d'Amics del Mestre Rodoreda s'adhereix als actes que properament es celebraran per a commemorar el 125è aniversari de la creació de la Banda Municipal de Barcelona, tot desitjant que es doni el relleu que mereix l'actuació del mestre Rodoreda. És una ocasió per a corregir l'incomprensible oblit tingut fins ara.

***Enric Teixidó i Corominas i
Jordi Llorach i Cendra.
Associació d'Amics del Mestre
Josep Rodoreda.***